

FIZYKA

KLASA 3 GIMNAZJUM

DZIAŁ	Na ocenę dopuszczającą uczeń:	Na ocenę dostateczną uczeń:	Na ocenę dobrą uczeń:	Na ocenę bardzo dobrą uczeń:	Na ocenę celującą uczeń:
ELEKTRYCZNOŚĆ STATYCZNA	<ul style="list-style-type: none"> • zna budowę atomu, znaki ładunków i ich wartości, • wie, że są dwa rodzaje ładunków elektrycznych, • wie, że ładunki oddziałują ze sobą, zna ich oznaczenie, • wie, co jest jednostką ładunku elektrycznego, • wie jak oznaczamy napięcie i co jest jego jednostką, • potrafi podać przykłady przewodników i izolatorów, • wie, że źródłem pola elektrostatycznego są naładowane ciała • zna rodzaje pól 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi naelektryzować ciało przez tarcie, • wie, że ładunki oddziałują silniej gdy są bliżej siebie i gdy mają większą wartość • wie, że atom w stanie normalnym jest elektrycznie obojętny, • wie, że ciała naelektryzowane jednoimiennie odpychają się a naelektryzowane różnoimiennie przyciągają się, • wie, że przez tarcie ciała elektryzują się różnoimiennie, • wie, że przy elektryzowaniu ciał przez tarcie następuje przemieszczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wskazać w otoczeniu zjawiska elektryzowania ciał przez tarcie, • potrafi narysować wektory sił oddziałujących na siebie punktowych ciał naelektryzowanych, • potrafi wyjaśnić zjawisko elektryzowania ciał przez tarcie na podstawie elektrycznej budowy materii, • wie, jak powstają jony dodatnie i ujemne, • wie, że w przewodnikach są elektrony „swobodne” a w izolatorach „związane”, • zna i umie stosować 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że siły wzajemnego oddziaływania ciał mają jednakowe wartości, przeciwne zwroty i różne punkty przyłożenia, • potrafi doświadczalnie stwierdzić stan naelektryzowania ciał, • potrafi uzasadnić podział ciał na przewodniki i izolatory, na podstawie ich wewnętrznej budowy, • wie, jak rozmieszcza się ładunek elektryczny w przewodniku a jak w izolatorze, • zna mechanizm 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, jakie są nośniki ładunków w elektrolitach i zjonizowanych gazach, • wyjaśnia złożone problemy w oparciu o zasadę zachowania ładunku elektrycznego, • potrafi wyjaśnić mechanizm wyładowań atmosferycznych, • potrafi zastosować prawa dynamiki do ruchu naładowanej cząstki w polu elektrycznym, • potrafi rozwiązać zadania z zastosowaniem prawa Coulomba.

	<p>elektrostatycznych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna niebezpieczeństwa związane z występowaniem zjawisk elektrycznych w przyrodzie. 	<p>elektronów z jednego ciała na drugie,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, że ciało naelektryzowane ujemnie posiada nadmiar elektronów a naelektryzowane dodatnio posiada niedobór elektronów, • potrafi korzystać z elektroskopu przy badaniu czy ciało jest naelektryzowane , • wie, że ciało elektrycznie obojętne ma tyle samo ładunków dodatnich co ujemnych, • zna zasadę działania piorunochronu, • potrafi narysować linie centralnego pola elektrycznego. 	<p>zasadę zachowania ładunku, elektrycznego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna mechanizm zubożniania ciał, • potrafi wyjaśnić elektryzowanie ciał przez dotknięcie ciałem naelektryzowanym , • wie, na czym polega zjawisko indukcji elektrostatycznej, • wie, że w polu elektrostatycznym na ładunek działa siła elektryczna, • wie, że wartość tej siły jest tym większa, im silniejsze jest pole i im większy ładunek, • zna i stosuje wzór $U=W/q$. 	<p>zubożniania ciał naelektryzowanych (metali i dielektryków),</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyjaśnić mechanizm przyciągania drobnych przez ciało naelektryzowane, • potrafi wytworzyć pole centralne i jednorodne, • potrafi graficznie przedstawić pole dwóch ładunków punktowych, • zna prawo Coulomba, • potrafi wyjaśnić po jakim torze porusza się w jednorodnym polu elektrycznym naelektryzowany pyłek, • wie, że napięcie zależy od tego jak silne jest pole. 	
<p>PRĄD ELEKTRYCZNY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje określenie prądu • wymienia skutki 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje woltomierz, jako przyrząd do 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza natężenie prądu ze wzoru $I = \frac{q}{t}$ 	<ul style="list-style-type: none"> • za pomocą modelu wyjaśnia pojęcie i rolę napięcia 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje w problemach jakościowych

	<p>jego przepływu</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje jednostkę napięcia (1 V) • opisuje przepływ prądu w przewodnikach, jako ruch elektronów swobodnych • wymienia źródła napięcia: ogniwo, akumulator, prądnicą • podaje jednostkę natężenia prądu (1 A) • odczytuje i objaśnia dane z tabliczki znamionowej odbiornika • odczytuje zużytą energię elektryczną na liczniku • podaje przykłady pracy wykonanej przez prąd elektryczny • podaje jednostki pracy prądu 1 J, 1 kWh • podaje jednostkę mocy 1 W, 1 kW 	<p>pomiaru napięcia</p> <ul style="list-style-type: none"> • rysuje schemat najprostszego obwodu, posługując się symbolami elementów wchodzących w jego skład • buduje najprostszy obwód składający się z ogniwa, żarówki (lub opornika) i wyłącznika i mierzy natężenie prądu w tym obwodzie • posługuje się intuicyjnie pojęciem napięcia elektrycznego • wymienia i opisuje skutki przepływu prądu w przewodnikach • mierzy natężenie prądu w różnych miejscach obwodu, w którym odbiorniki 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza opór, korzystając z wykresu $I(U)$ • oblicza opór zastępczy w połączeniu równoległym • zapisuje wzór definicyjny napięcia elektrycznego, wykonuje obliczenia stosując go • objaśnia proporcjonalność $q \sim t$ • oblicza każdą wielkość ze wzoru $I = \frac{q}{t}$ • przelicza jednostki ładunku (1 C, 1 Ah, 1 As) • oblicza każdą z wielkości występujących we wzorach $W = UIt$ $W = \frac{U^2 R}{t}$ $W = I^2 R t$ • opisuje przemiany energii elektrycznej 	<p>elektrycznego</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje przemiany energii elektrycznej w grzałce, silniku odkurzaczu, żarówce • wykonuje obliczenia • objaśnia, dlaczego odbiorniki połączone szeregowo mogą pracować tylko równocześnie, a połączone równolegle mogą pracować niezależnie od pozostałych • wyjaśnia, dlaczego urządzenia elektryczne są włączane do sieci równolegle • podaje definicję sprawności urządzeń elektrycznych 	<p>związanych z przepływem prądu zasadę zachowania ładunku</p> <ul style="list-style-type: none"> • uwzględnia niepewności pomiaru na wykresie zależności $I(U)$ • objaśnia rolę bezpiecznika w instalacji elektrycznej • wyjaśnia przyczyny zwarcie w obwodzie elektrycznym • oblicza niepewności przy pomiarach miernikiem cyfrowym • rozwiązuje problemy związane z przemianami energii w odbiornikach energii elektrycznej
--	---	---	--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • zna jednostkę oporu • buduje prosty obwód (jeden odbiornik) według schematu • zna schemat szeregowego i równoległego połączenia odbiorników. 	<p>są połączone szeregowo lub równolegle</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza opór przewodnika na podstawie wzoru $R = \frac{U}{I}$ • oblicza natężenie prądu ze wzoru $I = \frac{q}{t}$ • mierzy napięcie na odbiorniku <p>rysuje schematy obwodów elektrycznych, w skład których wchodzi kilka odbiorników</p> <p>podaje rodzaj energii, w jaki zmienia się energia elektryczna w doświadczeniu, w którym wyznaczamy ciepło właściwe wody za pomocą czajnika</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje prawo 	<p>w grzałce, silniku, odkurzaczu, żarówce</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonuje obliczenia • oblicza pracę prądu elektrycznego ze wzoru $W = UIt$ • oblicza moc prądu ze wzoru $P = UI$ • przelicza jednostki pracy oraz mocy prądu • mierzy napięcie i natężenie prądu na odbiorniku. 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza wykresy $I(U)$ oraz odczytuje wielkości fizyczne na podstawie wykresów • opisuje doświadczalne wyznaczanie mocy żarówki • w wyjaśnianiu problemów i rozwiązaniach zadań wykorzystuje zasadę zachowania ładunku. 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia sposób, w jaki wyznacza się ciepło właściwe wody za pomocą czajnika elektrycznego • wyjaśnia przyczyny porażenia prądem elektrycznym • podaje przykłady możliwości oszczędzania energii elektrycznej • wykazuje doświadczalnie proporcjonalność $I \sim U$ i definiuje opór elektryczny przewodnika • zna wartość sprawności urządzeń elektrycznych • proponuje sposoby oszczędzania energii • oblicza niepewność pomiaru miernikiem.
--	--	--	--	--	---

		<p>Ohma</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje kierunek przepływu elektronów w obwodzie i umowny kierunek prądu • oblicza opór zastępczy w połączeniu szeregowym. 			
<p>POLE MAGNETYCZNE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje nazwy biegunów magnetycznych i opisuje oddziaływania między nimi • zna najczęściej spotykane magnesy • opisuje sposób posługiwania się kompasem • wie co nazywamy polem magnetycznym • zna źródła pola magnetycznego • podaje przykłady urządzeń z silnikiem • wskazuje najprostsze 	<ul style="list-style-type: none"> • za pomocą linii przedstawia pole magnetyczne magnesu i Ziemi • opisuje budowę elektromagnesu • zna regułę prawej dłoni dla przewodnika prostoliniowego • zna pole magnetyczne najczęściej spotykanych magnesów • zna własności linii sił pola magnetycznego • zna istotę zjawiska indukcji elektromagnetycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zachowanie igły magnetycznej w pobliżu magnesu • wyjaśnia zasadę działania kompasu • opisuje działanie prądu w przewodniku na igłę magnetyczną • stosuje regułę prawej dłoni w celu określenia położenia biegunów magnetycznych dla zwojnicy, przez którą płynie prąd elektryczny • stosuje regułę prawej dłoni dla przewodnika prostoliniowego 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje oddziaływanie magnesu na żelazo i podaje przykłady wykorzystania tego oddziaływania • opisuje rolę rdzenia w elektromagnesie • wyjaśnia zastosowania elektromagnesu (np. dzwonek elektryczny) • opisuje pole magnetyczne zwojnicy • opisuje rolę rdzenia w ele- 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady zjawisk związanych z magnetyzmem ziemskim w przyrodzie ożywionej jak i nieożywionej • buduje model i demonstrowuje działanie silnika na prąd stały • wyjaśnia, dlaczego nie można uzyskać pojedynczego bieguna magnetycznego • wyjaśnia zjawisko indukcji elektromagnetycznej • wskazuje znaczenie

	<p>przykłady zastosowania fal elektromagnetycznych.</p>	<p>gnetycznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie jak przewodnik z prądem oddziałuje z polem magnetycznym • nazywa rodzaje fal elektromagnetycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zastosowania elektromagnesu (np. dzwonek elektryczny) • zna wzór na wartość siły elektrodynamicznej • zna urządzenia, których działanie oparte jest na zjawisku indukcji elektromagnetycznej • zna parametry opisujące transformator • omawia widmo fal elektromagnetycznych i podaje ich własności. 	<p>ktromagnesie</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna rodzaje materiałów magnetycznych • objaśnia, jakie przemiany energii zachodzą w silniku elektry. • podaje informacje o prądzie zmiennym w sieci elektrycznej • omawia budowę transformatora • swobodnie korzysta ze wzorów obliczając każdą z wielkości • podaje medyczne przykłady zastosowania fal elektromagnetycznych. 	<p>odkrycia tego zjawiska dla rozwoju cywilizacji</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia działanie transformatora • podaje przykłady zastosowania fal elektromagnetycznych • opisuje fale elektromagnetyczne jako przenikanie się wzajemne pola magnetycznego i elektrycznego.
<p>OPTYKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wie co to jest światło • podaje przykłady źródeł światła • zna przynajmniej 2 własności światła • wie kiedy światło się odbija 	<ul style="list-style-type: none"> • zna podane na lekcji własności światła • zna prawo odbicia światła • podaje cechy obrazu powstającego w zwierciadle płaskim • rysuje 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia powstawanie obszarów cienia i półcienia za pomocą prostoliniowego rozchodzenia się światła w ośrodku jednorodnym 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia zjawiska zaćmienia Słońca i Księżyca • rysuje konstrukcyjnie obraz dowolnej figury w zwierciadle płaskim • rysuje 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia i rysuje konstrukcyjnie ognisko pozorne zwierciadła wypukłego i określa jego ogniskową • wyjaśnia budowę

	<ul style="list-style-type: none"> • zna określenie zwierciadła i ich rodzaje • szkicuje zwierciadło kuliste wklęsłe • podaje przykłady występowania zjawiska załamania światła • rozpoznaje tęczę jako efekt rozszczepienia światła słonecznego • podaje określenie soczewki ich rodzaje i materiał z którego się je wykonuje • wytwarza za pomocą soczewki skupiającej ostry obraz przedmiotu na ekranie 	<p>konstrukcyjnie obraz punktu w zwierciadle płaskim</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykreśla bieg wiązki promieni równoległych do osi optycznej po jej odbiciu od zwierciadła • szkicuje przejście światła przez granicę dwóch ośrodków i oznacza kąt padania i kąt załamania • wyjaśnia rozszczepienie światła w pryzmacie postępując się pojęciem „światło białe” • postępuje się pojęciem ogniska, ogniskowej i osi optycznej • zna definicję, oznaczenie wzór i jednostkę zdolności skupiającej, • wyjaśnia, na czym polegają wady wzroku. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zjawisko rozproszenia światła na powierzchniach chropowatych • rysuje konstrukcyjnie obraz odcinka w zwierciadle płaskim • opisuje oś optyczną, ognisko, ogniskową i promień krzywizny zwierciadła • wskazuje praktyczne zastosowania zwierciadeł kulistych wklęsłych • opisuje zjawisko całkowitego wewnętrznego odbicia • opisuje światło białe, jako mieszaninę barw • graficznie wyznacza ognisko soczewki skupiającej • podaje zdolność skupiającą soczewek korygujących wady 	<p>konstrukcyjnie obrazy w zwierciadle wklęsłym i określa ich cechy</p> <ul style="list-style-type: none"> • doświadczalnie bada zjawisko załamania światła i opisuje doświadczenie • wyjaśnia pojęcie światła monochromatycznego • wyjaśnia, na czym polega widzenie barwne • graficznie wyznacza ognisko soczewki rozpraszającej • rysuje konstrukcje obrazów wytworzonych przez soczewki skupiające • wie czym różnią się obrazy rzeczywiste od pozornych, proste od odwróconych. 	<p>światłowodów</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje wykorzystanie światłowodów w medycynie i do przesyłania informacji • wyjaśnia działanie filtrów optycznych • doświadczalnie znajduje ognisko i mierzy ogniskową soczewki skupiającej • opisuje zasadę działania prostych przyrządów optycznych (lupa, oko) • rysuje konstrukcje Obrazów wytworzonych przez soczewki rozpraszające • wyjaśnia zasadę działania innych przyrządów optycznych (np. aparatu fotograficznego)
--	--	--	---	--	---

			wzroku	• swobodnie stosuje wzór $Z = 1/f$	
--	--	--	--------	------------------------------------	--